

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 6 grudnia 2019 r.

Formularz UK 1

Sygnatura akt

II K 696/19

1. USTALENIE FAKTÓW

1.1. Fakty uznane za udowodnione

Lp.

Oskarżony

Czyn przypisany
oskarżonemu
(ewentualnie zarzucany,
jeżeli czynu nie
przypisano)

1.1.

Ł. M.

Oskarżony Ł. M. był ojcem K. M., urodzonego w dniu (...) Syn oskarżonego mieszkał z byłą partnerką oskarżonego A. G.. Ugoda zawartą przed Sądem Rejonowym w Legionowie z dnia 2 grudnia 2005 r. o sygn. akt III RC 160/05 oskarżony zgodził się łożyć alimenty na rzecz syna K. M. w kwocie po 350 złotych miesięcznie. Oskarżony od dnia 31 stycznia 2014 r. nie łożył tych alimentów, egzekucja była bezskuteczna. Oskarżony w tym czasie był zdrowy i zdolny do pracy, pracował dorywczo i zarabiał do 2.000 złotych miesięcznie, nie miał innych osób na utrzymaniu. W okresie od dnia 25 maja 2016 r. do dnia 21 listopada 2016 r. odbywał karę izolacyjną i nie miał możliwości

łożenia alimentów na rzecz syna. Skazany wpłacił na rzecz syna:

- 4.000 złotych w dniu 11 października 2018 r.,

- 2.000 złotych w dniu 31 października 2018 r.,

- 2.000 złotych w dniu 3 grudnia 2018 r.

Syn oskarżonego pozostawał na wyłącznym utrzymaniu jego matki, która pracowała i zarabiała około 1.500 złotych, a w późniejszym okresie około 2.250 złotych miesięcznie oraz otrzymywała świadczenia socjalne. Uchylenie się oskarżonego naraziło uprawnionego na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 12 maja 2014 r., sygn. akt II K 99/14 Sąd Rejonowy w Legionowie uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 209 § 1 k.k. i wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres 2 lat próby. Kara ta została zarządzona do wykonania, oskarżony odbył ją w okresie od dnia 25 maja 2016 r. do 21 listopada 2011 r.

Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za udowodnione	Dowód	Numer karty	
<p>Oskarżony był ojcem K. M. i miał na jego rzecz łożyć alimenty w kwocie po 350 złotych miesięcznie.</p> <p>Oskarżony uporczywie uchylał się od łożenia tych alimentów w okresie od dnia 31.01.2014 r. do dnia 24.05.2016 r., od dnia 22.11.2016 r. do dnia 10.10.2018 r. i od dnia 4.12.2018 r. do dnia 12.06.2019 r.</p> <p>Oskarżony odbył karę 6 miesięcy pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne i przypisanego mu czynu dopuścił się w okresie 5 lat od odbycia tej kary.</p>	<p>Wiarygodna część wyjaśnień oskarżonego, Zeznania A. G., Opis ugody</p> <p>Wiarygodna część wyjaśnień oskarżonego, Zeznania A. G., Dowody wpłat Odpis wyroku, Obliczenie kary</p>	<p>k.81,117,143v-144, k. 14v-15,144, k.5</p> <p>k.81,117,143v-144, k. 14v-15,144, k.118 k. 23, k.140</p>	
1.2. Fakty uznane za nieudowodnione			
Lp.	Oskarżony	Czyn przypisany oskarżonemu (ewentualnie zarzucany, jeżeli czynu nie przypisano)	
1.2.	Ł. M.	<p>Nie uchylanie się do łożenia alimentów w ww. okresie.</p> <p>Niemożność dokonania wpłat wynikających z ugody sądowej na rzecz alimentów.</p>	

Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za nieudowodnione	Dowód	Numer karty	
Niemожność wywiązania się z obowiązku alimentacyjnego w całości	Niewiarygodna część wyjaśnień oskarżonego.	k.81,117,143v-144	
1. Ocena DOWOdów			
1.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów			
Lp. faktu z pkt 1.1	Dowód	Zwięzłe o powodach uznania dowodu	
1.1.	Wyjaśnienia oskarżonego w wiarygodnej części Zeznania A. G.	Sąd dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego w tej części, w której podał, że częściowo wywiązywał się z obowiązku alimentacyjnego, poprzez dokonanie wpłat w październiku i grudniu 2018 r. w łącznej kwocie 8.000 złotych. Ta część wyjaśnień oskarżonego znajduje bowiem potwierdzenie w zeznaniach A. G. (k.14v-15,144), zaświadczeniu Komornika (k.3) i dowodach wpłat (k.118). Zeznania pokrzywdzonej są logiczne, rzeczowe i znajdują potwierdzenie w wiarygodnej części wyjaśnień oskarżonego, zaświadczeniu Komornika (k.3) i dowodach wpłat (k.118).	

<p>1.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>			
<p>Lp. faktu z pkt 1.1 albo 1.2</p>	<p>Dowód</p>	<p>Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu</p>	
<p>1.2</p>	<p>Niewiarygodna część wyjaśnień oskarżonego</p>	<p>Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonego w części, w której podał, że podejmował wszelkie możliwe starania by spłacać alimenty, gdyż są w tej części nielogiczne, nierzeczowe oraz pozostają w sprzeczności z zeznaniami A. G. (k.14v-15,144), zaświadczeniu Komornika (k.3) i dowodach wpłat (k.118). Oskarżony wiedział ile wynosiły alimenty, gdyż osobiście zawarł ugodę (k.5), wiedział zatem ile pieniędzy musiał zarobić by przy uwzględnieniu wydatków i kosztów własnego utrzymania przesłać kwotę 350 złotych na rzecz syna miesięcznie. Oskarżony w tym czasie był zdrowy, zdolny do pracy i nie miał innych osób na utrzymaniu. Miał zatem obiektywną możliwość wywiązania się z nałożonego obowiązku w całości.</p>	

1.PODSTAWA PRAWNA WYROKU			
	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Oskarżony	
#	1.3. Podstawa prawna skazania albo warunkowego umorzenia postępowania zgodna z zarzutem	I. art. 209 § 1 i 1 a k.k.	Ł. M.
Zwięźle o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej			
<p>Należy zwrócić uwagę, że w dniu 31 maja 2017 r. uległa istotnej zmianie treść przepisu art. 209 k.k. Ustawa z dnia 23 marca 2017 r. (Dz. U. poz. 773) wprowadziła bowiem odpowiedzialność w art. 209 § 1 k.k. za uchylanie się od łożenia alimentów na rzecz osoby uprawnionej, o ile wynika to z orzeczenia sądowego, a suma zaległości alimentacyjnych przekroczyła 3-krotność miesięcznych świadczeń. Natomiast surowszą odpowiedzialność wprowadził przepis art. 209 § 1a k.k., zgodnie z którym podlega odpowiedzialności ten kto uchylał się od łożenia alimentów i ponadto naraził osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Poprzednio obowiązująca treść art. 209 § 1 k.k. przewidywała</p>			

karę grzywny, ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat 2, jeśli sprawca uporczywie uchylał się od wykonywania obowiązku utrzymania osoby uprawnionej, przez co naraził ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Ze względu na uregulowanie art. 4 § 1 k.k. konieczne jest ustalenie stanu prawnego korzystniejszego dla oskarżonego. Odnośnie art. 209 § 1 k.k. przed zmianą ustawy i art. 209 § 1a k.k. po zmianie ustawy zagrożenie karą i podstawowe znamiona czynu zabronionego nie różnią się między sobą. Przepisy te różnią się znamionami odnośnie „uporczywości”, która występowała w poprzedniej ustawie, a nie obowiązuje od 31 maja 2017 r. oraz tym, że obowiązek alimentacyjny powinien wynikać z ustawy, czego nie przewidywała poprzednia ustawa. Oskarżony jest osobą zdolną do podjęcia pracy zarobkowej i wywiązania się z obowiązku alimentacyjnego wobec syna, o czym świadczy, że przez cały przypisany mu okres uchylania się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego pracował dorywczo i był zdolny do pracy.

Dla przyjęcia, że zachowanie sprawy realizuje znamiona czynu zabronionego stypizowanego w art. 209 § 1a k.k. konieczne jest, aby sprawca naraził osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. W niniejszej sprawie tak niewątpliwie było, gdyż syn oskarżonego znajdował się na wyłącznym utrzymaniu jego matki. Matka pokrzywdzonego zarabiała do 2.250 złotych miesięcznie (k.144). W tym czasie oskarżony dokonywał trzech wpłat na rzecz alimentów w kwocie łącznej 8.000 złotych miesięcznie, choć mógłłożyć je w wymaganej kwocie 350 złotych miesięcznie. Przemawia to za uznaniem, że zgodnie z treścią art. 4 § 1 k.k. należy zastosować wobec oskarżonego ustawę obowiązującą po 31 maja 2017 r.

Niewątpliwie oskarżony w całym okresie wskazanym w punkcie I wyroku niełożył alimentów w wymaganych kwotach, a wpłacane kwoty nie mogą przemawiać za uznaniem, że wykonywał obowiązek alimentacyjny odpowiednio, podnieść należy, że syn oskarżonego miał potrzeby życiowe, których oskarżony w żaden sposób nie zaspakajał w okresie od 31 stycznia 2014

r. do 24 maja 2016 r., od 22 listopada 2016 r. do 10 października 2018 r. i od 4 grudnia 2018 r. do 12 czerwca 2019 r. W okresie od dnia 25 maja do 21 listopada 2016 r. oskarżony odbywał karę pozbawienia wolności, zatem należy uznać, że w tym okresie nie mógł wywiązywać się z obowiązku alimentacyjnego. W tym czasie oskarżony był zdolny do pracy, nie chorował na poważne choroby i pracował dorywczo. Okres uchylania się od łożenia alimentów trwał łącznie około trzech lat i 6 miesięcy.

Podkreślić należy, że matka pokrzywdzonego podejmowała zatrudnienie, co wiązało się ze znacznym wysiłkiem i poświęceniem. W tym czasie oskarżony musiał mieć dochody, skoro był w stanie przeżyć i zaspakajać swoje potrzeby.

Oskarżony nie miał stałej pracy, Komornik nie mógł potrącać odpowiedniej części dochodów na poczet świadczeń alimentacyjnych. Należy zwrócić uwagę, że należne kwoty w wysokości po 350 złotych miesięcznie zostały ustalone ugodą zawartą przed właściwym Sądem, a oskarżony sam zgodził się łożyć alimenty w tej kwocie. Gdyby syn oskarżonego musiał liczyć

tylko na jego pomoc, nie zaspokoiłaby nawet podstawowych potrzeb. Przemawia to więc za uznaniem, iż uprawniony do alimentacji znajdował się w sytuacji narażenia na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. W wyżej wymienionym okresie uchylania się od łożenia alimentów oskarżony mógł świadczyć pracę, miał możliwości zarobkowania.

Należy zwrócić uwagę, że istota przestępstwa niealimentacji polega na tym, że niemożność zaspokojenia potrzeb życiowych następuje na skutek uchylania się od obowiązku opieki przez jedną z osób zobowiązanych, nawet jeśli uprawiony ma zaspokojone wszystkie podstawowe potrzeby na skutek zwiększonego wysiłku innej osoby. W tej sytuacji nie można uznać, że utrzymywanie syna oskarżonego przez jego matkę zwalniało oskarżonego z obowiązku alimentacyjnego.

Niewątpliwie natomiast zdolności zarobkowe oskarżonego były zmniejszone, przez to, że nie miał stałej pracy, ale jego sprawność fizyczna nie była ograniczona i nie miał innych osób na utrzymaniu.

Czyn oskarżonego powinien być uznany za

występek stypizowany w art. 209 § 1a k.k., gdyż oskarżony uchylał się od łożenia alimentów, określonych orzeczeniem Sądu, zaległość alimentacyjna przekroczyła 3-krotność miesięcznych świadczeń, wskutek czego syn oskarżonego był narażony na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

Oskarżony był uprzednio skazany za uchylanie się od łożenia alimentów na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat próby (k.23). Karę tą zarządzono do wykonania (k.142) i skazany odbył ją w okresie od dnia 25 maja do 21 listopada 2016 r. Oznacza to, że dopuścił się przypisanego mu czynu w warunkach określonych w art. 64 § 1 k.k.

1.KARY, Środki Karne, PRzepadek, Środki Kompensacyjne i środki związane z poddaniem sprawcy próbie

Oskarżony	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu	Przytoczyć okoliczności
Ł. M.	I.	7 miesięcy pozbawienia wolności	Oskarżony ma 33 lat, jest kawalerem, zdobył wykształcenie

podstawowe, ma na utrzymaniu syna w wieku 14 lat, był jeden raz karany, za przestępstwo podobne (k.142) i odbył karę izolacyjną.

Jednym z podstawowych celów kary jest przekonanie oskarżonego i ogółu społeczeństwa, że popełnienie przestępstwa nie jest opłacalne i wiąże się z tym różnego rodzaju represje i ewentualnie konieczność naprawienia wyrządzonej szkody. Celem kary jest także kształtowanie w społeczeństwie szacunku dla norm prawnych i słuszych interesów innych osób oraz wskazywanie, że reguły współżycia społecznego wykluczają dopuszczalność uchylania się od utrzymania osób najbliższych.

Sąd jako okoliczności łagodzący przyjął dokonanie wpłat w łącznej kwocie 4.000 złotych (k.118).

Karą adekwatną do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu oraz zdolną spełnić swe cele prewencji indywidualnej i ogólnej za przestępstwo uchylania się przez oskarżonego od łożenia alimentów na rzecz syna powinna być kara 7 miesięcy pozbawienia wolności. Biorąc pod uwagę treść art. 69 § 1 k.k. wykonanie tej kary

		nie może być warunkowo zawieszona.
1.6. inne zagadnienia		
<p>W tym miejscu sąd może odnieść się do innych kwestii mających znaczenie dla rozstrzygnięcia, a niewyjaśnionych w innych częściach uzasadnienia, w tym do wyjaśnienia, dlaczego nie zastosował określonej instytucji prawa karnego, zwłaszcza w przypadku wnioskowania orzeczenia takiej instytucji przez stronę</p>		
<p>Oskarżony spłacił w październiku i grudniu 2018 r. łącznie 8.000 złotych (k.118). Kwota ta stanowi równowartość prawie 23 miesięcznych należności, czyli odpowiada niemal 2-letniemu okresowi łożenia alimentów. Nie można natomiast uznać, że w związku z tym należy zaliczyć oskarżonemu jakikolwiek okres na poczet wykonywanego okresu alimentacyjnego. Takie zaliczenie jest możliwe w toku rozliczeń egzekucyjnych zaległych alimentów i następuje na poczet należności najstarszych, ale dokonanie spłaty części zadłużenia nie może oznaczać, że oskarżony wywiązał się z obowiązku rodzicielskiego.</p>		

<p>Okoliczność ta może natomiast stanowić ważną okoliczność łagodzącą i tak została potraktowana, a dokonanie wpłat zostało zaliczone na poczet alimentów należnych synowi oskarżonemu w okresie od dnia 11 października do dnia 3 grudnia 2018 r.</p>		
<p>1.Koszty procesu</p>		
<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>	
<p>II.</p>	<p>Oskarżony nie ma stałej pracy, a po uprawomocnieniu się wyroku może odbywać karę izolacyjną, ponadto powinien spłacać alimenty, a obowiązek alimentacyjny trwać będzie jeszcze co najmniej 4 lata, jeśli nie ulegną zmianie okoliczności faktyczne ani prawne sprawy.</p>	
<p>1.Podpis</p>		